

KÖNYVTÁRI Híradó

XXVIII. ÉVF.
1984. SZEPTEMBER

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

Szerkesztő bizottság:

Bíró Ferenc, dr. Csoma Mihályné, Hegedűs Zsuzsanna,
Mátrai Mátyás *főszerkesztő*,
Mezey László Miklós *szerkesztő*,
Mikó Zoltán, Pataki Ferenc, Rostás Jenőné,
Székely Ervinné

Felelős kiadó: Kiss Jenő főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 2,- Ft
Előfizetési díj egy évre: 24,- Ft
Készült a FSZEK sokszorosítójában
Táskaszám:

84/386

Eng. szám: III/UHB/30/1981
ISSN 0139-1917

MIT KELL TUDNI A MAGYAR KÖNYVTÁROSOK EGYESÜLETÉRŐL?

A kollégák körében nyaranta igen nagy érdeklődés mutatkozik a Magyar Könyvtárosok Egyesületének vándorgyűlései iránt. Az intézet évről-évre népes küldöttséggel képviselteti magát - ezévből is 17 fővel -, azonban ez a létszám mindannyiszor lényegesen megemelkedik azoknak a számával, akik saját költségükön vesznek részt a mindig valami aktuális témát megvitató, esetleg - mint ezúttal a szegedi Somogyi Könyvtárat - egy-egy új létesítményt bemutató összefüggésben.

Érthető e rendezvények növekvő látogatottsága, hiszen az ország különböző tájairól érkezett könyvtárosok számára ez az egyik legfőbb alkalom az eszmecsere. A szakmai kitekintés, továbbképzés legjelentősebb fórumai általában az egyesület keretében működnek.

Könyvtárunk munkatársai közül is sokan dolgoznak a különböző szekciókban, bizottságokban, sőt vezető tisztségviselőként is. Ugyanakkor gyakran hallani, hogy elég nagy a tájékozatlanság az egyesület munkájáról, a csatlakozás módjáról, feltételeiről. Röviden szólunk a legfontosabb tudnivalókról.

A 30 éves előzmények után - mostani néven és formájában - 1965-ben megalakult szervezet taglétszáma az elmúlt évtizedben lényegesen meggyarapodott és tevékenysége is szerteágazóbb, az egész könyvtárügy számára hatékonyabb lett. Nemrégiben kiegészült egy újabb területtel, a levéltárosok csoportjával.

Jelenleg a következő szervezeti felosztás, illetve szakosodás szerint működik: Területi szervezetek - megyék szerint; Szakterületi szervezetek - szekciók: műszaki könyvtáros szekció, ifjúsági könyvtáros szekció, gyermekkönyvtáros szekció, zenei könyvtáros szekció, társadalomtudományi könyvtáros szekció, levéltári szekció.

A szervezeteken kívül bizottságok is működnek, amelyek a szakma fontos részterületeivel foglalkoznak. Például az audiovizuális bizottság, bibliográfiai bizottság, könyvtár-módszertani bizottság. Valamely szervezethez tartozás nem akadály a bizottságokban való tevékenykedésnek.

A vezetőség jelenleg foglalkozik egy budapesti területi szervezet létrehozásának gondolatával, amely az eddignél többek számára teremthet alkalmat a folyamatos egyesületi életre. Ez a továbbképzésben, pályázatokon való részvételben, előadások tartásában, tudományos munkában, a könyvtárügy aktuális kérdéseiről való rendszeres tájékoztásban nyújthat további lehetőségeket a résztvevőknek.

Megemlítendő, hogy az egyesület széles körű nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik, s ez hozzásegít a tapasztalatok gyorsabb hazai elterjesztéséhez, de könyvtáraink tekintélyét is növeli más országok szakmai köreiből. Együttműködik több szomszédos ország könyvtáros egyesületével; a Magyarok Világ-

szövetségével karöltve a világ különböző országokban dolgozó magyar könyvtárosok felkutatásában és összehívásában is fontos szerepe van /amint arról a napi sajtóból is értesülhetünk/.

Ez a vázlatos kép is talán jelzi, hogy érdeklődők, szakmai ambíciókkal rendelkezők számára érdekes és értékes lehet az egyesület munkájában való részvétel.

A könyvtár minden dolgozója kérheti fel-

vételét, s hogy munkatársaink számára egyszerűbb legyen az adminisztratív teendők intézése, Paunoch Éva, a VII. kerületi könyvtár /Rottenbiller u. 10./ munkatársa vállalta az egyesületi összehívó feladatokat. Nála lehet jelentkezni belépés ügyében, ő ad felvilágosítást tagdíjfizetési és egyéb szervezeti kérdésekben.

Gál Györgyné

"FALRA AKASZTOTT SZOLGÁLTATÁS"

- avagy az első artotéka Budapesten -

Feldolgozó munkánkat az állományba vett 4151 db. műalkotás válogatásával kezdtük el. Kiválasztottunk közel 2400 - a szakértők által kölcsönzésre alkalmasnak talált - grafikát.

A művek címfelvételéhez komoly szakmai segítséget kaptunk az MNG Grafikai Osztályától. Az egyes lapokról készült címléírások a következő adatokat tartalmazzák: a mű szerzője, címe, keletkezésének időpontja, mérete, a készítés technikája, rövid műleírás, a műalkotást jellemző motívum megjelölése, s természetesen a leltári szám, a helyszám, s a diakatalógus száma.

Ezeket az adatokat felhasználva, a könyvnyebb visszakeresés céljából több szempontú cédulakatalógust szerkesztettünk: szerzői beütürendes; cím szerinti; grafikai technikák szerinti, illetve motívumkatalógust. A cédulakatalógust kiegészíti diakatalógusunk, amely időrendben tárja fel az állományt.

A művekről készült diaposzitivoknak elsősorban állományvédelmi funkciójuk van, de felhasználjuk majd előadások, művészeti órák színesítéséhez is.

Jelenleg az artotéka anyaga hat év /1966-1972/ grafikai termését mutatja be. A későbbiekben szeretnénk ezt az állományt kibővíteni - a művészekről ajándékozás, vásárlás útján - az 1973-tól napjainkig terjedő időszak reprezentatív válogatásával. A Képcsarnok Vállalattól és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alaptól együttműködési szerződés keretében kívánunk lehetőséget kapni arra, hogy számunkra kedvező feltételek mellett válogathassunk.

A grafikákat ugyanúgy kezeljük, mint az egyéb, ma már könyvtárunk természetes állományrészeinek tekintett nem hagyományos dokumentumokat, ezért az artotéka szolgáltatásainak is szorosan kapcsolódniuk kell a könyvtár egész szolgáltatási rendszeréhez.

Az érdeklődőknek mindenekelőtt lehetővé tesszük, hogy akár a műalkotást magát, akár a róla készült diaposzitivot itt a helyszínen nézegethessék, tanulmányozzák, s ha megtetszett,

ki is kölcsönözhessek. Az egyéni kölcsönzésen kívül intézményeknek is kölcsön adunk grafikákat kiállítási célra. A könyvtárak pedig a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségével élhetnek. Szeretnénk bevezetni a kölcsönzés új módját is, az ún. "mobil-kölcsönzést", ami azt jelenti, hogy az egyes kiállításokon az érdeklődőknek a megtetszett, s a kiválasztott műveket a tárlat bezárása után, ott a helyszínen ki is kölcsönözzük.

A kölcsönzési idő 3 hónap, ez egyszer meghosszabbítható. /Kiállításoknál természetesen ez az idő a megállapodás szerint módosul/.

A grafikákat paszpartuzva, elegáns aluráma keretben, s hordozható tasakban adjuk oda - egyéneknek 50 Ft kezelési költség ellenében. Késés esetén késedelmi díjat kérünk. Bármilyen sérülés vagy egyéb kár esetén kártérítést kérünk, amelynek összege a kár mértékétől függően változik. A műalkotás megsérülése vagy elvesztése esetén a mű gyűjteményi értékének megfelelő kártérítési összeget kérünk. /A gyűjteményi értéket szakemberek segítségével állapítottuk meg/.

A kölcsönzés módjáról, feltételeiről, továbbá a grafikák megfelelő otthoni tárolásáról tájékoztatjuk olvasóinkat. Szolgáltatásainkat bárki igénybe veheti, aki könyvtárunk érvényes felnőtt könyvtári tagságával rendelkezik.

A grafikák tárolása a jól ismert, mezőberényiek által gyártott rajz- és térkép-tároló fémszekrényekben történik, mivel ezek a szekrények a műalkotásokat kellően megvédi a káros külső hatásoktól /nedvesség, hő, fény/, s biztonságosan zárhatók.

Sajnos nincs meg az a lehetőségünk, hogy gyűjteményünket állandó kiállítás keretében népszerűsítsük, mivel nincs kiállítótermünk, ezért az állomány bemutatásának egyéb módjait kellett keresnünk. Tervezzük a PIMK Uitz Galériájában időszaki kiállítások rendezését, valamint bárhol, ahol erre igény van /s a körülmények is megfelelőek/, vállalko-

zunk kiállítások szervezésére. Keressük a kapcsolatot a művészetbarát körökkel, s az amatőr képzőművészeti csoportokkal, akiknek mi is lehetőséget adunk a bemutatkozásra. Fontosnak tartjuk megkeresni a Képzőművészeti Főiskola, s a művészeti középiskola tanárait és hallgatóit is. Szoros együttműködést kívánunk kiépíteni a magyar grafika képviselőivel, szervezetekkel, intézményekkel és mindenekelőtt magukkal a művészekkel.

Az artotéka megnyitásához na-

gyon sok segítséget kaptunk a FSZEK vezetőitől, a HFO, a propagandaosztály, a gazdasági főosztály s a műhely munkatársaitól, amit ezúton is megköszönünk!

Reméljük, hogy könyvtárunk új szolgáltatása népszerű lesz, s nemcsak a művészetbarát nagyközönség fogja megkedvelni és igénybe venni, hanem kollegáink is.

Hatlaczký Katalin - K. Pethő Ágota

TIPPEK A SZABADIDŐ ELTÖLTÉSÉRE

Szines, információban gazdag kiadvány jelent meg szeptember elején a főváros újságárusainál. A TIPP '84-85 - Szabadidős programok Budapesten - szeptember-junius című kiadvány idén másodizben a Magyar Népművelők Egyesülete Budapesti Szervezete és a Lapkiadó Vállalat gondozásában látott napvilágot. Elődjéhez képest korábban, információit tekintve egy kicsit később érkezett.

A vaskos füzet ABC-rendben közöl csaknem 2000 budapesti kulturális és sportolási lehetőséget. A szabadidős foglalkozási formák címszavanként szerepelnek és alattuk kerületekre bontva, majd azon belül betűrendben sorakoznak a rendező intézmények. A programok leírásában először a foglalkozás, majd az intézmény neve található, ha szükséges akkor a hely, ahol a programot rendezik. Ezt követi a válasz az igen fontos kérdésekre: kik, mikor és mennyiért vehetik igénybe a lehetőségeket. Végül a név és telefonszám, melynek segítségével az érdeklődő tájékozódhat a program részleteiről.

A mechanikus betűrendből két nagy csoportot egy-egy címszó alá emeltek ki. A "nyelvtanulás" címszó alatt a nyelvek ABC-rendjében következnek az angol, bolgár stb. nyelv tanulását segítő tanfolyamok, szakkörök és egyéb lehetőségek, pl.: hanganyagmácsolás. A "sport" címszót követően először a sportlétesítmények /pályák, jégpályák, uszodák/, majd a sportágak betűrendjében a

sportolási lehetőségek következnek. Pl.: a budo címszó alatt a különböző harci játékok, önvédelmi sportok, karate tanfolyamok.

A betűrendben külön címszó alatt sorakoznak a hét végén nyitott iskolák és könyvtárak címei és információt adó telefonszámai.

Tavalyi testvéréhez képest a kiadvány kisebb, könnyebben kézbevehető lett. Hasznos segédeszköze lehet minden, szabad idejét hasznosan eltölteni szándékozó embernek és valamennyi közművelődéssel foglalkozó munkatársnak. Így - természetesen - nem hiányozhat egy közművelődési könyvtár tájékoztató apparátusából sem.

Nem hallgathatók el a kiadvány hiányosságai. A nyomda csintalan kisördöge elvesztette a tavaly igen jól bevált program ABC-t és! az igen hasznos címjegyzéket "ifjúsági klubok" felirattal közli. Ezek a hibák információ-értékén ugyan nem rontanak, de a keresést sajnos megnehezítik.

A fent említett kisördög a szeptemberben nyíló artotéka hirdetési szövegét is megkeverte, az olvasó a 81. oldaltól a 121-ig keresheti hogy mi is az az artotéka és tulajdonképpen hol található?

A TIPP '84-85 kiadvány mindezek ellenére egyaránt hasznos utmutató kicsinyek és nagyok számára a főváros szabadidő-lehetőségei között.

Muzslainé Katona Júlia

A GYERMEKKÖNYVTÁRAKBAN

A II/2-es gyermekkönyvtárban szeptember 3-án ötödik és hatodik osztályosok részvételével napközis foglalkozást tartottak. Ugyanezen a napon 28 elsőosztályos is felkereste a könyvtárat. Szeptember 6-án előbb az ötödikesek, utóbb a hatodikosok vettek részt rendhagyó imdalmórán.

EZ TÖRTÉNT

A Füst Milán utcai /III/6-os/ gyermekkönyvtár kéthónapos intenzív nyári napközis programot bonyolított le. Julius 2-án - az Óbudai Művelődési Házzal közösen - "Játsház" műsort rendeztek, a résztvevő mintegy 30 gyerek festéssel "működött közre". Julius 5-én a napközis táborban "Szó, fon, nem

takács. Mi az?" - kérdezték a gyerekektől; ezen kívül - természetesen - könyvet is kölcsönöztek. /Most jut eszembe: vajon a takács mesterség mibenlétével tisztában voltak-e a megkérdezettek?/ Julius 9-én a "Noé bárkája" című mesejátékot adták elő a Térszínház tagjai. Julius 12-én a napközis táborban kb. 40 gyermek részvételével mesekirakó játékot játszottak. 16-án újabb játszótérre került sor - ezúttal is az Óbudai Művelődési Házzal közös szervezésben. Ez alkalommal papírt hajtogat- tak és fonalbabákat készítettek a gyerekek. 19-én a napközis tábor lakói szabták-varrták, alakították, kötözték és gyömöszölték a rongyot - bábukészítés végett.

Julius 23-án Vitai Ildikó és Szücs Ildikó megzenésített verseket adott elő. Augusztus 2-án a napközis tábor lakói békát, denevért, pingvint, tulipánt stb. hajtogattak papírból. 6-án - az Óbudai Művelődési Ház szervezésében "Jelmezbál a majálison" címmel bábelőadásra került sor, melyet 55-60 gyerek tekintett meg.

A III. kerületi napközis tábor lakói augusztus 7-én nyári élményeiket összegezték, 9-én szüniidei olvasmányélményeikről beszélgettek. 14-én a napközisek papírbábokat készítettek. Ugyanők augusztus 16-án lakóhelyükről. Óbudáról beszélgettek, majd megnézték az "Óz, a nagy varázsló" című filmet, ez utóbbit más mesefilmekkel együtt 21-én vitatták meg. Augusztus 23-án a sárkányrepülőőről és a papírsárkányról beszélgettek a napközis táborban.

A Liszt Ferenc téri gyermekkönyvtár olvasói július 17-én az Állatkertbe látogattak, ahol egyebek között tanúi lehettek a ragadozó madarak etetésének, amely különösen nagy élményt jelentett számukra. Julius 25-én került sor Lázár Ervin: "A csunya kislány" című darabjának bábelőadására - a szereplőket Kássa Melinda és Meixler Ildikó keltette életre.

Kelenföldön - a XI. kerületi főkönyvtár gyermekrészlegében július 2-án a kamaraerdei tábor negyedikes lányai a mesebeli és igazi sárkányokról beszélgettek. Julius 3-án először Jelky András kalandjait elevenítették fel, majd "Fogj magadnak egy békát!" - következett: azaz természettudományos játékok békákkal. Nem tudom, az ugróművész zöldhasuak igaziak voltak-e, és ha igen, mit szölköztek az egészhez? Julius 4-én "Lába nincs, mégis sebesen fut" - címmel a szél keletkezéséről és fajtáiról beszélgettek. Lázár Ervin: "Az igazságtevő nyul... és a többiek" című története július 4-én szerzett tanulságos percek a BMK napközis tábor lakóinak. Julius 10-én a meséről beszélgettek, majd ugyanezen a napon "Hol volt, hol nem volt, bizony már meg nem mondhatom" címen a hazugság, a flútlentés került terítékre. 11-én a háziállatok életével ismerkedtek a napközisek; ezen kívül "Fehér kagyló" címmel ősi

halászeszközökről beszélgettek a kamaraerdei negyedikes fiúk. Julius 16-án "Ne félj, Nemecek!... Nem félsz, Nemecek?" címmel a bátorság és a vakmerőség hasonlóságáról és különbözőségéről beszélgettek. Julius 18-án "Vadállatból háziállat" címen került sor természettudományos játékokra és beszélgetésre. 24-én az állatvilág egyik legszorgalmasabb egyedéről, a hangyáról folytattak eszmecserét a harmadikos kislányok. Julius 25-én újfent a békák kerültek "terítékre" - igaz, játékokban, mesében. 27-én a boldogság sokféleségét kutatták a Kamara erdei tábor negyedikes lányai. 30-án a mesék állatszereplőiről beszélgettek az elsős fiúk. Az ugyancsak elsős lányoknak július utolsó napján lényegesen nehezebb dolguk akadt, az ő beszélgetésük címe: "A kis hercegtől a világegyetemig" volt, és ebbe ugye, belefér egy és más.

Augusztus 6-án Balázs Bélára emlékeztek születésének 100. évfordulója alkalmával. Nyolcadikán megelevenedtek a mesék főszereplői - Pinocchiótól Aranykulcsocskáig. Augusztus 13-án "Kudi a levegőember" címmel - Gyurkovics Tibor írását véve alapul - kitalált társakról beszélgettek a gyerekek.

A Dagály utcai gyermekrészleg augusztus 15-én játékdélelőttöt tartott. "Romantikus" körülmények között, a Pilis erdeiben vert sátrat a XIII. kerületi olvasótábor. A könyvtár 2 munkatársa 10 napon át foglalkozott itt a gyerekekkel. Augusztus 15-én pedig a gyermekkönyvtár teljes létszámban kivonult egy játékos foglalkozásra. Célunk az volt, hogy itt is propagáljuk könyvtárunkat. Sok szó esett a könyvekről, könyvtárról, olvasásról. A gyermekkönyvtári LOTTÓ-játék kérdéseivel ezek a témákkal voltak kapcsolatosak. Sok fejtörő kérdés is elhangzott. A játékban jól szereplő gyerekek könyveket és színes krétákat kaptak, de cukor és csokoládé minden résztvevőnek jutott.

Az újra találkozás reményével bucsuztunk a táborozó gyerekektől." /Barta Andrásné/

A XVIII/2-es fiókkönyvtár július 5-én alsótagozatos napköziseket kalauzolt a mese birodalmába. 12-én "Nyár, vakáció" - azaz versek, mesék, dalok hangzottak el a legmelegebb évszakkal kapcsolatosan. 19-én magyar és külföldi nép- és állatmesék, 26-án pedig mai magyar mesék /meseírók, gyermekregények/ képezték a foglalkozások anyagát.

A XI. kerületi főkönyvtár fonotékájában június 25-től július 20-ig intenzív angol nyelvtanfolyamra került sor. Július 25-én és 27-én a kamarai napközisek részére tartottak zenei foglalkozást. Augusztus 24-én - a felnőtt könyvtárral közös rendezvény keretében került sor a "Faksimile kiadások a XI. kerületi főkönyvtárban" című előadásra.

-YR -

VÁNDORGYŰLÉS SZEGEDEN a zenei könyvtáros szemével

Idén a Magyar Könyvtárosok Egyesületének szervezésében tizenhatodik alkalommal találkozhattak az ország könyvtárosai Szegeden augusztus második és negyediké között. Az összejövetel a Somogyi Könyvtár új épületében kapott otthont, melyet az ország legmodernebb és legimpozánsabb intézeteként tarthatunk számon.

A vándorgyűlés témája a könyvtáraknak a szakirodalmi ellátásban betöltött közvetítő szerepe volt; kulcskérdése pedig az, hogy az országos szakirodalmi rendszerbe miként illeszkedjenek, milyen szerepet vállaljanak a különböző funkcióju, típusu könyvtárak; melyik az az optimális együttműködési, munkamegosztási forma, amellyel biztosítani tudják, hogy a szakirodalmi információ minden emberhez akadálytalanul eljusson.

A nyitó plenáris ülésen Billédi Ferencnének, az Egyesület elnökének bevezetője után, a város vezetői köszöntötték a sportcsarnokban összegyűlt résztvevőket. Dr. Koncz János megyei párttitkár üdvözlő szavai után Papp Gyula tanácselnök Szeged új "dolgozószobájáról", a nemrég megnyitott Somogyi Könyvtárról, valamint Csongrád megye kulturális életének fejlődéséről beszélt.

Az ezt követő előadásokban a szakirodalmi információs rendszer fejlesztésének lehetőségeiről esett szó. Sárdy Péter a tájékoztatás - közvetítés jelenlegi és távlati lehetőségeiről, Balázs Sándor az információs terjesztésének és közvetítésének külföldi módszereiről tartott előadást. Havasi Zoltán ismertette a könyvtárügy regionális fejlesztését, Kertész József pedig a számítógépes hálózat kiépítésének lehetőségeit. Elsősorban a közművelődési könyvtárosokat érintette Román Lászlóné, a pécsi Megyei Könyvtár igazgatójának előadása, aki a megyei és városi könyvtáraknak a szakirodalmi informá-

cióellátásban betöltött szerepét vizsgálta, tehát azt, hogy milyen optimális viszonyt kell kiépíteni a tanácsi-szakszervezeti közművelődési és a szakkönyvtárak között, hogy a szakirodalmi ellátás rendszere teljessé és demokratikussá válhasson.

A másnap lezajló szekcióülések témája a fenti előadásokhoz kapcsolódott, ki-ki a maga szakterületéről elmondhatta tapasztalatait, véleményét.

A műszaki könyvtáros szekcióban a szakkönyvtáraknak, tájékoztatási intézményeknek az országos szakirodalmi rendszerbe való beépülését vitatták meg. Az ifjúsági könyvtáros szekcióban Horváth Tibor a pedagógiai információs rendszer tervezetét ismertette, majd Nagy Attila a 15-18 éves korosztály olvasási kultúrájáról adott "drámai" helyzetképet, Cravero Róbertné a Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatóinak könyvtárhasználati szokásairól beszélt. A szekcióülésen is hangsúlyt kapott, hogy reformokra van szükség, elsősorban a pedagógusképzés területén. A gyermekkönyvtárosok a gyermekkönyvtárak közvetítő szerepéről, a gyermekkönyvkiadás jelenlegi állapotáról, a Móra Kiadó tevékenységéről tanácskoztak. E két témában Fellegvári Tibor és Ramháb Mária tartott előadást. A társadalomtudományi könyvtáros szekcióban a megyei könyvtáraknak a társadalomtudományi információ ellátásában-közvetítésében betöltött szerepét, a levéltári szekcióban a Hungarica-kutatás helyzetét elemezték. Az audiovizuális munkabizottság vitájának középpontjában az állt, hogy mi módon lehet a technikai eszközöket és a már meglévő technikai információs rendszereket /teletext és a kábeltélevízió/ a szakmai tájékoztatásban felhasználni.

A zenei szekció tanácskozásán a zenei információs rendszer optimális modelljéről e-

sett szó. A zenei információkat szolgáltató intézmények a szakkönyvtárak legyenek, az információ közvetítése azonban a használóval permanens kapcsolatot tartó közművelődési könyvtárak zenei részlegeinek a feladata. E kétlépcsős ellátás feltétele, hogy a zenei szakkönyvtárak, nagyértékű muzeális gyűjtemények állománya feltárt és hozzáférhető legyen, fontos, hogy ezekről publikált katalógus készüljön. A szakirodalmi ellátásban elengedhetetlen, hogy számbavegyük meglevő dokumentumbázisainkat is; fel kell állítani a külföldi kiadványok, kották, hanglemezek leltőhelykatalógusát úgy, hogy ezek nyomtatott változatai eljussanak a zenei ellátás legkisebb egységeibe is. Az az elv, hogy minden állampolgár az ország bármely dokumentumához hozzájusson itt is csak az előbb leírt feltételek megteremtésével, a teljes feltártsággal és a hálózatok kialakításával valósítható meg.

A szekcióülésen ismertették a hálózati módszertani gondozás már kialakult formáit az öt régióban.

Hangot kaptak az égetően aktuális problémák is, mint a zenei szakkönyvtáros képzés, a Flexibilis Zenei Osztályozás ujrakiadása, a katalógus restanciák pótlása, a központi leírások retrospektív közreadása, a zenei részlegek helyzete a könyvtár szervezetében. Leszögezte a szekció, hogy a zenei részleg, akár maga a könyvtár, alapszolgáltatást nyújt, fontos tehát, hogy az egyéb könyvtári tevékenységekkel szemben ne kerülhessen háttérbe.

A szekciók munkájáról a záró plenáris ülésen tájékozódhattunk.

A szakmai programok mellett volt alkalom arra is, hogy már kialakult kapcsolatainkat felfrissítsük, megerősítsük, hogy megismerkedjünk a város és Csongrád megyei nevezetességeivel.

Azért, hogy egy gazdag, kulturált és tartalmas rendezvényen vehettünk részt, köszönet illeti meg szegedi kollégáinkat.

Donáth Katalin

FEKETE ISTVÁN-VETÉLKEDŐ

a 6. sz. gyermekkönyvtárban

"Fekete István és az állatok világa" címmel nagyszabású vetélkedőt indítottunk gyermekkönyvtárunkban 1984. március 1-én. A közel három hónapig tartó vetélkedő sorozatot május 29-én filmvetítéssel egybekötött ünnepélyes díjosztással zártuk. Szerzett tapasztalatainkról ezúton szeretnénk beszámolni.

A vetélkedő gondolata még 1983-ban a nagyszerű Verne-vetélkedő után fogalmazódott meg bennünk. Már akkor megbizonyosodhattunk arról, hogy a hozzánk rendszeresen járó gyerekek tudásvágya, küzdőszellem, kitartása szinte határtalan. Ezt a lelkesedést szerettük volna megőrizni és ha lehet, még fokozni is az idén indított újabb könyvtári társasjátékkal.

Az előkészítő munkák már január elején megkezdődtek. A vonzaskörünkbe tartozó iskolákban plakátokon tettük közzé a felhívást: "Kalandozz velünk a természetben!" Tájékoztattuk a gyerekeket a vetélkedő kezdetének idejéről, témájáról. A kérdéseket egy nagyméretű, stilizáltan megrajzolt fa odvas törzsén helyeztük el. A fa egyik ágán egy szigoru tekintetű fülesbagoly "ügyelt a játék tisztaságára". A versenyzőket egy-egy zöld falevél jelképezte, amelyre a tanuló nevét, osztályát és az iskola nevét irtuk fel. (Ter-

mészetesen egy külön füzetben is vezettük a részvevők névsorát és rögzítettük a verseny mindenkori állását). A levelek, azaz a benevezett tanulók száma napról napra nőtt, március végére már 76 versenyzőnk volt. Indulásnál a levelek a fatörzs alján helyezkedtek el, hétről hétre feljebb kerültek, míg végül elértek a legmagasabb ágakhoz. Május végére szépen kilombosodott a "tudás fája". (Ez az elenvezés a gyerekektől származik.) A kérdéseket hetenként, hármassával tettük ki. A versenyzők egyéni tempóban haladtak, bár-mikor bekapcsolódhattak.

A játék törzsanyagát Fekete István "Tüskevár" és "Téli berek" című regényei alkották, melyek közül az előbbi az általános iskola negyedik osztályában kötelező olvasmány. A 28 kérdésből 18 foglalkozott a két regény tartalmával, illetve a bennük szereplő élővilággal. (Pl.: Milyen állat a kuszvágó csér? Mi a különbség a kárász és a kérész között? stb.) A fennmaradó 10 kérdés részben irodalomtörténeti, részben földrajzi tárgyú volt. (Pl.: Melyik volt Fekete István első ifjusági regénye és mikor jelent meg? Melyik irodalmi társaság választotta tagjai közé az író és miért? Vagy: mutasd meg a térképen az író szülőfaluját! Melyik megyében van a Kis-Balaton? stb.)

A kérdések összeállításánál az is célunk volt, hogy a szépirodalmi, irodalomtörténeti, biológiai, földrajzi, helytörténeti ismeretek felfrissítése és kibővítése mellett megismertessük kis olvasóinkat egyrészt a kézikönyvek fajtáival, azok használatával, másrészt a szakkönyvek osztályozási rendszerének alapjaival. (Volt olyan kérdés is, hogy sorold fel azokat a forrásműveket, amelyeket felhasználtál pl. az életrajzi adatok vagy a természetrajzi kérdések megválaszolásához.) A vetélkedő során hihetetlenül sok kézikönyv került a 10-12 éves gyerekek kezébe, köztük, irodalmi, életrajzi, természettudományi lexikonok, az Uránia sorozat több kötete, ezenkívül olyan érdekes könyvek is, mint a "Magyarország nevezetes fái", "Magyarország helységnevé szótára", "Védett

természeti értékeink", "Gyakorlati madárvédelem" stb. Ezekkel a könyvekkel a gyerekek egy része életében most találkozott először, de a vetélkedő végére önállóanabb társaiknak már ők mutatták meg, mit és hol találhatnak meg a kézikönyvtárban.

A vetélkedő eredményeit összegezve a fentiekén kívül feltétlen említésre méltónak tartjuk azt a tényt, hogy a beiratkozott gyermekolvasóink létszámához viszonyítva az aktív olvasók száma ugrásszerűen megnőtt a játék beindulása után, sőt az új beiratkozók száma is növekedett. A versenyzők egymás után hozták barátait, osztálytársaikat, kisebb testvéreiket, akik közül néhányan csak a játék kedvéért iratkoztak be könyvtárunkba. A gyerekek az elmúlt három hónapban szabadidejük legnagyobb részét nálunk töltötték, alaposabban megismerték a katalógusok használatát, ezzel nagy lépést tettek az önálló ismeretszerzés útján. A gyerekek és a velük szívvel-lélekkel foglalkozó könyvtárosok között bensőségesebbé vált a kapcsolat, ami jó kiindulási alapja lehet az olvasóvá nevelésnek - ez pedig köztudottan egész munkánk célját és értelmét jelenti.

A vetélkedő valamennyi résztvevője emléklapot kapott, az első harminc helyezett pedig értékes könyvjutalomban részesült. (Ezúton mondunk köszönetet a propagandaosztálynak az emléklapok sokszorosításáért és a felajánlott pénzüsszegéért, amelyből a könyvjutalmakat megvásárolhattuk.) Az emléklapokat az iskolák igazgatóival is aláírtattuk azzal a céllal, hogy tudomást szerezzenek növendékeik lelkes munkájáról, kötelezőn kívüli vállalásáról. Minden iskolában értékelték a versenyzők teljesítményét, a díjkiosztó ünnepségre csoportosan, az iskolai könyvtáros vagy a magyartanár kísérte át a tanulókat.

Ugy érezzük, hogy az ilyen valóban nagy-szabású, komplex ismereteket nyújtó, a könyvtári kollektívát és az iskolákat összefogó könyvtári rendezvények jól szolgálják köz-művelődési céljaink megvalósítását.

dr. Csoma Mihályné

A Török utcai könyvtár egyik legkedvesebb eseménye minden évben május végén a nyolcadikosok átiratkozása a felnőtt könyvtárba. Igyekszünk emlékezetessé tenni számukra ezt a délutánt kis műsorral vagy egyéb apró meglepetéssel szolgálva.

Már áprilisban - közkívánatra - megígértük nyolcadikosainknak, hogy Janikovszky Évával találkozhatnak, s ezzel az író-olvasó találkozóval kapcsoljuk egybe a felnőtt könyvtár megismerését, az átiratkozást.

Névre szóló meghívót küldtünk szét, de ismerve a gyerekek rengeteg különóráját, két iskola magyartanárának is szóltunk az ünnepségről, nehogy gyerekek helyett csak üres székekkel beszélgessen az író.

Olvasótermünkbe (kb. 30 m²) beraktunk 30 széket és az író részére egy kis gépírástalt. Gondoltuk, ha ennyi gyerek eljön, akkor éppen jó lesz; kellemes, családi beszélgetés alakul ki.

Mit tesz Isten, mindenki ráért! És fél órával az író-olvasó találkozó előtt jönni kezdtek a gyerekek, és csak jöttek, jöttek... Mire az író megérkezett, már nem ketten ültek egy széken, hanem hárman, mert a harmadikat ölbevették, voltak akik álltak, és voltak akiknek csak a füle ért be a kölcsonzóból. Valahogy bepréseltük Janikovszky Évát a sarokba tolt asztalhoz és miután elcsendesedtek a gyerekek, megpróbáltam felállni és pár szóval köszöntöttem az írót és a hallgatóságot. Megdicsértem azokat, akik több éve szorgalmas olvasói voltak a gyermekkönyvtárnak, és annak a hat gyerek-

nek, akik 10 éve folyamatosan olvasóink voltak, jutalomkönyvet és emléklapot adtunk. Jó olvasást kívántam a felnőtt könyvtárban, és átadtam a szót az írónak.

Janikovszky Éva kedvesen elmondta a gyerekeknek, hogyan telik el egy napja, mennyi társadalmi és egyéb elfoglaltsága van itthon és külföldön, a különböző ifjúsági szervezetekben, hogy olvasni csak éjjel ér rá, és hogy nagyon szereti a gyerekeket.

Leült, mondván, hogy várja a kérdéseket: ki mire kíváncsi. Már kezdett kevés lenni a levegő, folyt rólunk a víz. A beszélgetés nehezen indult, aztán egyszer csak valaki elkezdte, és attól fogva alig lehetett őket "leállítani". Érdekes módon nem csak a szokványos kérdések merültek fel (Mióta ír? Miért lett író?), hanem mintha egy kicsit saját életük fordulatainak lehetőségeit is szeretnék volna megtudni: - Ha nem magyar szaksos, miért kezdett mégis írni? - Tanulmányait tudja-e hasznosítani írói munkájában? stb. Érdekesebbnél érdekesebb kérdések következtek, magukról is elárulva, hogy mik szeretnének lenni, mire jó a naplóírás, mit várnak a felnőtt könyvtárban található olvasnivalóktól.

A beszélgetés után zsibbadt tagokkal, de vidáman tódultak át a felnőtt könyvtárba, ahol megismerkedtek a könyvek elhelyezésével, a katalógussal stb. A könyvtárbeutató után ki-ki az érdeklődésének megfelelő polc elé állt és válogatott. 31-en iratkoztak be akkor rögtön, de azóta is folyamatosan tart az "átáramlás".

Rieth Józsefné

GYERMEKRAJZ-PÁLYÁZAT

Hazánk felszabadulásának 40. évfordulójára a FSZEK

BÉKÉBEN ÉLNI

cimmal rajzpályázatot hirdet általános iskolások számára. Pályázni lehet vízfesték, kréta, ceruza stb. rajzokkal, amelyek a témához kapcsolódó olvasmányélmények alapján készülnek.

Segítségül az alábbi irodalomjegyzék szolgál: Bakó Ágnes: Fekete szivárvány; Vlagyimir Bogomolov: Titkos küldetés; Borbás Mária: Tél Budán; Karl Bruckner: Szadakó élni akar; Csontos Gábor: Galambsziget; Fortusz Mária: Visszaemlékezéseim; Földes Péter: Mő-

kuli; Pierre Gamarra: Tavasz kapitány; Hárs László: Majd a gyerekek; Joó Katalin: Boldogtalan nyár; Kasszil-Poljanovszkij: Vologya utcája; Major Klára: Lángoló világ; Martonné Homok Erzsébet: Gyuri bácsi; Nagy Katalin: Napraforgó lány; Szabó Magda: Abigél; Tatay Sándor: Bujdosásunk története; Thury Zsuzsa: A tűzpiros üveggömb; Varga Katalin: Kislányom, édesem.

A pályaműveket 1984. december 23-ig kell leadni a könyvtárakban. A kerületi értékelés 1985 januárjában lesz. A legjobb pályaművek részt vesznek a budapesti versenyen is, amelynek eredményhirdetésére februárban kerül sor.

Hangulatos környezetben, kedves és vidám vetélkedő színhelye volt június 14-én délután 15 órai kezdettel a Fővárosi Állat- és Növénykert.

"Barátunk a természet" címmel még a múlt év novemberében a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár és a Budapesti Úttörőelnökség hirdetett pályázatot. A háromfordulós vetélkedő kérdéseit Barta Andrásné /XIII. ker. főkönyvtár/, Fridrich Lajosné /XI. ker. főkönyvtár/ és Kapuvári Zsuzsa /XI. ker. könyvtár/ állította össze.

Az első fordulóban feladatlapot töltöttek ki, majd a kijelölt utvonalon, - ami egy jó kirándulásnak mondható - a különböző helyek felismerését oldották meg a résztvevők.

A második fordulóban szintén feladatlap kitöltésére került sor, majd a Természet-tudományi Muzeumba látogattak el. Mindkét alkalommal a feladatlapon meghatározott valamennyi könyv a gyerekek rendelkezésére állt. A kitöltött lapokat a Budapesti Úttörőelnökség címére juttatták el a felkészülést segítő könyvtár bélyegzőjével, a könyvtárvezető aláírásával igazoltan.

A két fordulón elért eredmények /pontszámok/ alapján 10 csapat jutott be a harmadik fordulóba, vagyis az Állatkertben megrendezett döntőbe, ahol villámkérdésekre válaszoltak, valamint boritékos és más feladatok oldották meg a gyerekek.

Az első négy csapat egyhetes üdülésen vett részt Csillebércen augusztus 13-tól. I. helyezést a III. kerületi Vihar utcai Általános Iskola V. osztályának 8 tagu Kalóz Őrse, amelyet a XIII/3-as számú könyvtár készített fel a vetélkedőre; II. helyezést a XIX. kerületi Berzsenyi utcai Általános Iskola 10 tagu természetjáró szakköre ért el; III. és IV. helyen - holtversenyben - a XXI. kerületi Kalamár József utcai Általános Iskola V. osztályos 9 tagu Delfin Őrse, valamint a XV. kerületi Lenin ut 5. sz. alatti iskola VI. osztályos 9 tagu Mátyás király Őrse végzett.

A díjakat és az ajándékokat a Budapesti Úttörőelnökség részéről Bürger Miklós adta át.

F. M.

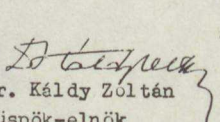
DOKUMENTUM

Dr. Kiss Jenő főigazgató urnak
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
Budapest, Pf.487
1371

Tisztelt Főigazgató Ur!

A Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Emlékbizottsága nevében ezúton fejezem ki köszönetemet azért az értékes segítségért, amelyet a vezetése alatt álló intézmény a Szépművészeti Muzeumban 1983. december 16 - 1984. március 18-ig megrendezett "Luther Márton emlékezete" című kiállításunkhoz nyújtani szives volt.

Budapest, 1984. május 7.

Dr. Káldy Zoltán
püspök-elnök
a Luther Emlékbizottság elnöke

A z O S Z K - K M K - b a n 1 9 8 4 . ő s z é n i n d u l ó t a n f o l y a m o k -
r a j a v a s o l t a k :

- "A könyvtár társadalmi kapcsolatai" tanfolyamra javasoltak száma 2 fő
- Szakreferens tanfolyamra javasoltak száma 6 fő
- Tárolóeszközök készítése" tanfolyamra javasoltak száma 1 fő
- "Az esetmódszer alkalmazása a könyvtárképzésben" tanfolyamra javasoltak száma 2 fő

- . -

- Számítógépes szakmai ismeretek tanfolyamra javasolva 1 fő

II. I n t é z e t e n b e l ű l i k é p z é s é s t o v á b b k é p z é s

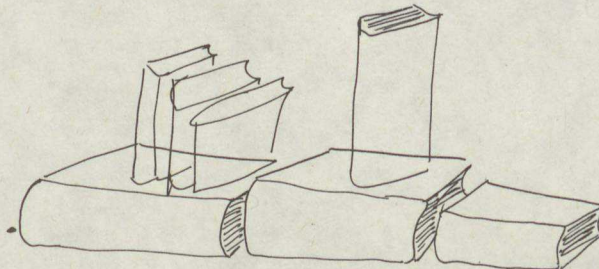
- Kétszáz órás, 10 hónapos könyvtárkezelői tanfolyamot szervezünk a főfoglalkozású könyvtárkezelők részére.
- Alapfoku tanfolyamot szervezünk az új munkatársak részére.
- 1985 tavaszán vezetőképző tanfolyamot indítunk.
- A könyvtárvezetők részére kétnapos vezetői továbbképzést szervezünk.
- Szakmai továbbképzést szervezünk az AV-részlegek munkatársainak a zeneművek bibliográfiai leírásáról és a részlegek feltáró feladatairól, valamint az AV-eszközök használatáról.
- Előadásokat szervezünk "A korszerű tájékoztatás módszerei és segédletei a nyelv- és irodalomtudományban" és "A képzőművészeti tájékoztatás és az artotéka" címmel.
- Megszervezzük az MDV ujdonságaiból a hangosított diák bemutatását.
- Az 1984/85 évben polgári védelmi oktatást szervezünk a könyvtár dolgozói számára.
- Folytatjuk az intézményen belüli angol nyelvtanfolyamot.

III. T a p a s z t a l a t c s e r e

- A Szegedi Vándorgyűlésen résztvevő dolgozók száma: 26
- Tapasztalatcsere-látogatásokat szervezünk vidéki könyvtárakba /Szeged, Sárospatak, Sátoraljaujhely, Dunaujváros, Szolnok, KFKI könyvtára, Szentlőrinci Kisérleti Iskola, Debreceni Egyetemi Könyvtár/.
- Figyelemmel kísérjük az MKE rendezvényeit és biztosítjuk azokon a részvételt.
- Az 1985. évben később meghatározandó témából közös művelődési előadást és konferenciákat szervezünk.
- Szervezzük a pestlőrinci könyvtár bemutatását.

IV. K ü l f ö l d i t a n u l m á n y ú t

- Nyelvet tudó kollégáink számára szorgalmazzuk a jelentkezőt a külföldi ösztöndíjas pályázatokra.
- A FSZEK 1984. október 22-28. között kiállítást rendez Prágában, amelyen három munkatársunk vesz részt /Mátrai Mátyás, Mikó Zoltán, Aknay Tibor/.
- Intézményünk két dolgozója az ősz folyamán ötnapos cserelátogatásra utazik Prágába.

SZEMÉLYI HÍREK

Á t h e l y e z é s

Novotny Béláné könyvtárost a XVIII. kerületi főkönyvtárból a központi könyvtárba, Takács Tamásné könyvtárost a Budapest-gyűjteményből a VII. kerületi főkönyvtárba és Vándor Katalin könyvtárost a VIII. kerületi főkönyvtárból a III. kerületi főkönyvtárba helyezték át.

Ú j m u n k a t á r s a k

Balogh Julia könyvtáros /Budapest-gyűjtemény/, Buzásné Kakas Zsuzsanna könyvtáros /XI. kerületi főkönyvtár/, Fónai Margit könyvtáros /II. kerületi főkönyvtár/, Gál Mária könyvtáros /III. kerületi főkönyvtár/, Gulyás Zsuzsanna könyvtáros /IX. kerületi főkönyvtár/, Haszonitsné Süveges Zsuzsa könyvtáros /VII. kerületi főkönyvtár/, Hutka Ágnes könyvtáros /IV. kerületi főkönyvtár/, Kopcsai Ágnes könyvtáros /VII. kerületi főkönyvtár/, Kovácsné Károly Éva /XIX. kerületi főkönyvtár/, Pilissy Erzsébet könyvtáros /központi könyvtár/, Porpáczy Elemérné könyvtáros /XV. kerületi főkönyvtár/, Romoda Klára könyvtáros /XIII. kerületi főkönyvtár/, Sándorfi Mária könyvtáros /HFO Rep./, Somogyi József könyvtáros /XVII. kerületi főkönyvtár/, Tamás Tibor könyvtáros /VIII. kerületi főkönyvtár/, Tóth Béláné kontírozó könyvelő /Számviteli osztály/.

K i l é p t e k

Kertész Istvánné könyvtáros /zenei könyvtár/, Nagy Tibor könyvtáros /IV. kerületi főkönyvtár/, Olcsai Éva könyvtáros /XI. kerületi főkönyvtár/, Schellinger Zsuzsa könyvtáros /Szerzeményezési és Feldolgozó osztály/.

S z ü l e t é s

Reicherth Barnabásnének /XV. kerületi főkönyvtár/ Edina nevű kislánya, Sáriné Janó Máriának /Propaganda és kapcsolatszervezési osztály/ Alexandra nevű kislánya született. A szülőknek és a kisbabáknak jó egészséget kívánunk!

BETÖLTETLEN ÁLLÁSHELYEK

	Munkakör	Végzettség
IV. ker. főkönyvtár gyermekrészlege	tájékoztató könyvtáros gyermekkönyvtáros	felsőfoku felsőfoku
XI. ker. főkönyvtár biológiai szakrészleg	szakajtájékoztató	term.tud. - /könyvtárszak/
XII. ker. főkönyvtár	könyvtáros	felsőfoku
XVII. ker. főkönyvtár kettős funkciójú könyvtár	gyermekkönyvtáros	könyvtáros, pedagógus
XVIII. ker. főkönyvtár /épülő/	könyvtáros 2 fő könyvtáros 3 fő szakképzett könyvtárkezelő	felsőfoku középfoku szaktanfolyam 10 hónapos könyvtárkezelői tanfolyam
XX. ker. könyvtár 27. sz.könyvtár	feldolgozó könyvtáros	felső- v. középfoku
mozgókönyvtár	könyvtáros /350 Ft munkaköri pótlék/	középfoku
zenei gyűjtemény	könyvtáros	felsőfoku könyvtárosi és legalább középfoku zenei végzettség

